

Author Tells Jerusalem's Tale of Yemin Moshe History, Debate

BY MORTON I. TEICHER
Tribune Book Reviewer

Yemin Moshe: The Story of a Jerusalem Neighborhood. By Eliezer D. Jaffe. New York: Praeger Publishers, 1988. 176 pp. \$37.95.

One of Israel's most attractive, affluent neighborhoods began as an effort to relieve overcrowding in the Jewish Quarter of Jerusalem in 1860. The plan was based on providing housing for poor Jews outside the walls of the Old City. The story of the remarkable transformation of Yemin Moshe is the subject of this highly critical book.

The author, Eliezer D. Jaffe, has been a professor of social work at Hebrew University since 1960, when he moved to Israel from the United States. He is a social critic who is no stranger to controversy, as is clearly illustrated in this volume.

He believes for instance, that the Jewish Agency is an anachronistic structure which should be dismantled, a point of view which has earned him the hostility of some establishment figures. The book includes his dispute with Teddy Kollek, the Mayor of Jerusalem.

Jaffe carefully lays the groundwork for his negative appraisal of what happened in Yemin Moshe by first telling the history of the area.

Since Yemin Moshe was a border neighborhood, the residents were subjected to frequent attacks by Arabs. During the War of Independence, the inhabitants left and Yemin Moshe became an Israeli army base and staging area. After the war, the deserted, neglected neighborhood was settled by Turkish Jewish immigrants. Harassment and shooting by Jordanian soldiers continued until 1967 when the Six-Day War converted Yemin Moshe's location from the border to a desirable central geographical position with a

Book Review

spectacular view that has all the magnificence of a glorious stage set.

Over time Yemin Moshe land was expropriated and the residents were evacuated. They were replaced by well-to-do families who could afford to buy and rebuild the houses. In 1971 and 1972, Dr. Jaffe's students surveyed the people who had been evacuated and found a great deal of bitterness and dissatisfaction.

Although Jaffe expresses his criticism somewhat gently, in the form of questions, it is clear he disapproves of the requisition of the land for supposedly "public purposes." Moreover, he is convinced that Sir Moses Montefiore and Judah Touro would be considerably disturbed over the present use of the land they bought to ease "the hardship of poor Jews living in the Old City."

This history of a Jerusalem neighborhood ends up as a severe indictment of a misguided urban renewal policy. Jaffe contrasts the eviction of poor people from their homes in Yemin Moshe with the more enlightened procedures of Project Renewal, which aims to rehabilitate disadvantaged Israeli populations in their own communities.

This book is no bland history. It is a convincing, argumentative presentation of an important point of view about urban renewal which has universal applicability.

Dr. Morton I. Teicher is the founding dean of the Wurzweiler School of Social Work, Yeshiva University and is dean emeritus, University of North Carolina at Chapel Hill.

TOWARDS THE end of his book, Professor Jaffe notes the irony in the development of Yemin Moshe and Mishkenot Sha'ananim, the picturesque twin neighbourhoods perched on the slope opposite Mount Zion: they were founded in the second half of the 19th century to provide a better life for the Sephardim and Ashkenazim then living in the cramped Jewish Quarter of the Old City; but in our day it became a symbol of the injustices perpetrated on lower-class Sephardim by the establishment on behalf of wealthy Ashkenazim.

The area known collectively as Yemin Moshe was by the end of the War of Independence a dilapidated, primitive slum considered by the authorities to be fit only for Middle Eastern immigrants. Conditions improved but little over the years here, where sniper fire from the Arab Legion atop the Old City walls was a

Cost of relocation

YEMIN MOSHE: SIPPURA SHELSHECHUNA B'YERUSHALAYIM (Yemin Moshe: Story of a Jerusalem Neighbourhood) by Eliezer Jaffe. Jerusalem, Ariel, 143 pp. No price stated.

THE WELFARE STATE AND ITS AFTERMATH by S.N. Eisenstadt and Ora Ahimeir. London, Croom Helm, 327 pp. £22.50.

Charles Hoffman

regular occurrence.

In the late 1960s and early 1970s, redevelopment plans for the area drawn up before the Six Day War were pushed through. The hapless immigrants were able to enjoy only a

cial research that engages both the head and the heart.

IN THE torrent of criticism and even abuse heaped on the welfare state over the years one tends to forget its real achievements, which are, as some of the contributors in *The Welfare State and its Aftermath* remind us, the establishment of a "floor of protection" at the bottom of society and the virtual eradication of widespread hunger, misery and insecurity that plagued industrial society in its earlier stages.

This book contains papers presented at a conference held in Jerusalem in May 1983 on the welfare state and "its aftermath," a formulation indicating that the contributors seek to look backward, assessing the welfare state today in terms of its original goals; and forward, considering the ways it may change in response to the emergence of post-industrial society.

In reference to goals, it is far from clear that the architects of the welfare state intended it to be an instrument for equalizing living conditions and life-chances among social strata as opposed to a "floor of protection." The fact that some see this egalitarian thrust as its primary goal explains how the welfare state became a bloated bureaucratic monster consuming an ever-greater share of the national product and creating masses of frustrated middle-class families who are denied the full fruit of the consumer society by an ever-growing tax bill.

There are comprehensive and informative articles on general themes of the welfare state throughout the West, and on the experience of specific countries. A special section devoted to the welfare state in Israel but the articles there tend to be either too sketchy or too abstract to give a well-rounded portrait.

■ האנשים היפים עם הארנקים התפוחים

ימין משה, סיפורת של שכונת בירושלים,
פרופ' אליעזר ד. יפה, הוצאת אריאל; כריכה
קשה, 143 עמודים

ספרים

מאיר שלו

לא כל אחד יודע את הסיפור האמיתי
המסתר מאחורי חזונית המצומצמת של
ימין משה. באורח אישי יש בי סלידה
מ"שכונות אמנים" ומשכונות עם תנאי
קבלה. עוד יותר אני נדהה משכונות
סינתטיות בנוסח ימין משה, יפו המשחזרת
הדמיון. חזיתי מתעצמת בשעה שאני חש
כי עול חמס מסתתרים מאחורי המגורים
ההדורים ובני האדם היפים הדורים בהם.
פרופ' יפה העניק לי בספרו את הכלים
להצדיק את האינטואיציות הללו.

אליעזר יפה, איש בית הספר לעבודה
סוציאלית באוניברסיטה העברית, היה
מעורב בנושא שכונות עוני לא רק מן הצד
האקדמי. ספרו זה, לכאורה מחקר בלבד,
הוא גם מסמך עיתונאי, וניכרת גם הפגימה
המתודולוגית שלו, כאמור, החוקר חש
מעורבות רגשית ומוסרית בנושא מחקרו.
אולי הקהילה האקדמית תעיר על כך כמה
הערות, אבל דווקא מפגימה זו נובע כוחו של
הספר.

ימין משה היתה שנים רבות שכונת עוני
על קו הגבול. אנשיה חיו בתנאים חומריים
ובטחוניים קשים. עם סיום מלחמת ששת
הימים מצאה העיר שחוכרה לה יחדיו, כי
ממש במרכזו, נוכח נוף מרהיב ובמקום
מעולה, תקועים להם בני העשירון החחתן
עם חבלי הכביסה שלהם, הקירות המטול-
אים, המרצפות המזנוחות, והחליטה לעשות
מעשה. בכוחם של צורים ממשלתיים
ועירוניים, תחת המטרייה הסמאנטית של
הביטוי צורכי ציבור, בעזרת עורכי דין
ממולחים, בניצול ברוחם של התושבים,
בהפעלה לחצים, פונו מרביית תושבי השכונה
לשכונות אחרות.

ימין משה שופצה ובתיה נמכרו לתושבים
חדשים, שנוכחותם עזרה מאוד ליחסי
הציבור העירוניים. ב-1969 כחן מבקר
המדינה את פעולתה של "הוועדה לקביעת
קריטריונים לאכלוס", וכתב: "השכונה
האוכלס על-ידי אנשי חן וטעם. אמנים
ואינטלקטואלים כאחד, ואלה שיוכלו
לשמש להם ההדחה, וכן על-ידי אנשים
מעניינים אחרים, שמלאכתם לא תוכל
להיעשות בשכונה, ושכלל זאת החברה תהיה
מעוניינת במגוריהם בה". מאחורי המלים
המצמררות "אנשי חן וטעם" הסתתרו גם
עשירים סתם, שארנקיהם התפוחים פילסו
את דרכם. פרופ' יפה, במחקרו, מספר על
הרכבה האנושי הנוכחי של השכונה ואת
גורלם של המפונים לאחר שהועברו ממנה.
מחקרו מציג את הצד המכוער של שכנית
החמדה הקרויה ימין משה, אך כוודאי יהיה
אף הוא מבחינת קול קורא במידבר. מאחר
שאני מתייחס אל רשימת משלמי המסים
לאגודת העיתונאים, אני מתיר לעצמי
להציר, כי הספר הזה ראוי לתשומת-לב
עיתונאית רבה מזו שהמדור "ספרים" יכול
לספק.